

KÖFOP-2.1.1-VEKOP-15- 2016-00001

A közszolgáltatás komplex kompetencia, életpálya-program és oktatás
technológiai fejlesztése

Modellvariációk a nagyvárosi fejlődésre

Prof. Dr. Rechnitzer János
egyetemi tanár, Széchenyi Egyetem Győr

SZÉCHENYI 2020

Nemzeti Közzolgálati
Egyetem

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Nagyvárosok sajátossága

- Budapest egyedüli MEGA város; erős versenytérben (Bécs, Pozsony, Zágráb, Belgrád)
- Megyei jogú városok: önkormányzati törvény: 50 ezer főnél nagyobb népesség, majd megyeszékhelyek is (1994) 23 db
- Alacsony népesség (városonként 1-2 %, együttesen 11,7 %)
- Nincs (kiemelt, regionális) közigazgatási szerep
- Jelentős gazdasági bázis, növekvő koncentráció (népesség, gazdaság, ellátás, források, piacok)
- Folyamatos versenyhelyzet a többi megyei várossal
- Gyenge együttműködés a térségükkel
- Erősödő nemzetközi versenytér
- Eltérő gazdasági bázis (KMT + KKV + szolg.)
- Aránytanul nagy kapacitású intézményhálózat
- A helyi fejlesztéspolitikák differenciáltak
- Egyenetlen politikai befolyás, gyenge érdekérvényesítés

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Hazai nagyvárosok és funkcióik az elmúlt 25 évben

- 1990-1994: Köztársasági megbízott központja (hat központ)
- 1998-2010: Tervezési-statisztikai régió központja; RFT központ, RFÜ központ
- 2004-2006: Növekedési pólusok: 5+2 (kísérlet, valahol továbbélt)
- 2005-2009: Államigazgatási szervek regionális központjai (kísérleti regionalizáció)
- 2008: Funkcionális városi körzet (FVT) településhálózat fejlesztési (konceptió tervezet)
- 2007-2013: Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) (erős forrás koncentráció)
- 2010-től: gazdasági és politikai funkciók felerősödése, gazdasági szerepek átrendeződése, megye-nagyváros új kapcsolat, intézményi koncentráció, illetve funkciók államosítása (új/régi növekedési központok?)
- 2014-2020: Megyei jogú Városok, Integrált Települési Rendszer (forrás), kapcsolat a megyével, TOP)
- 2015-2022: Modern Városok Program

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

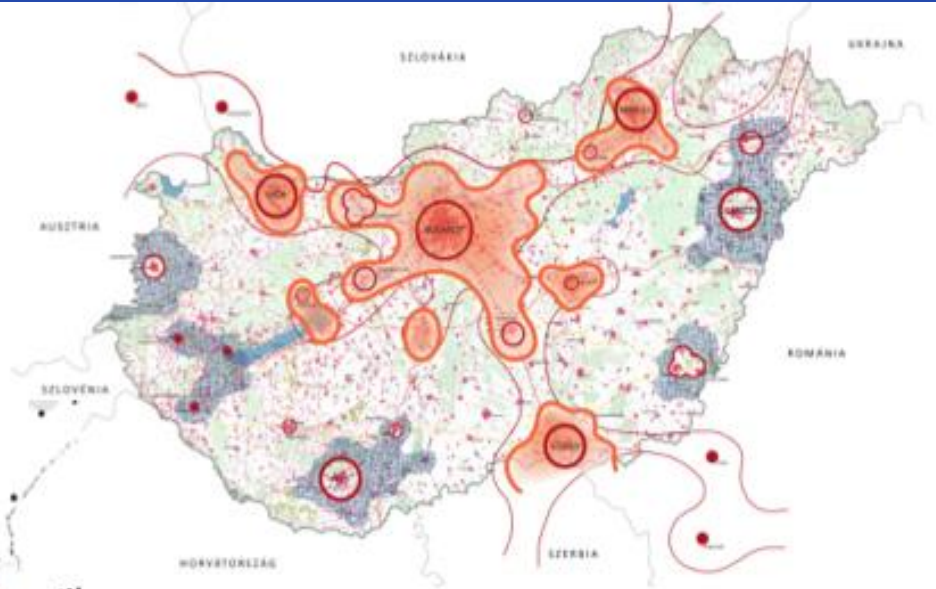
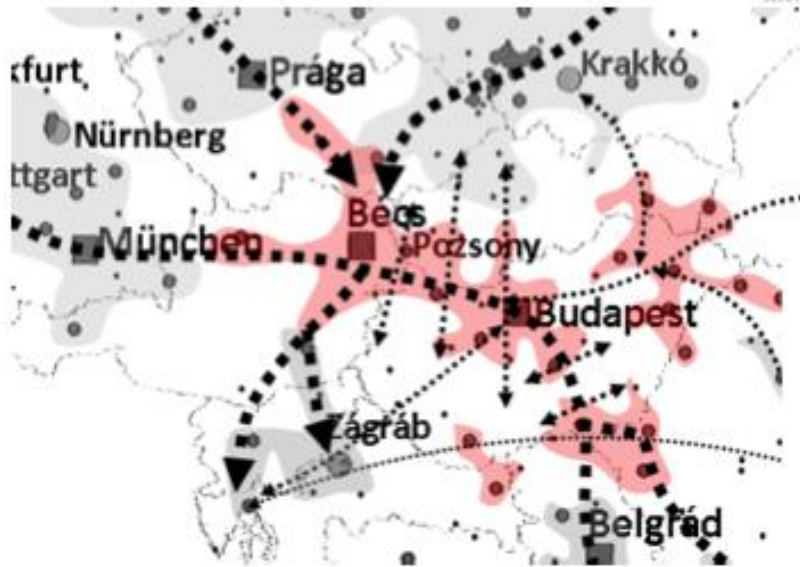
Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

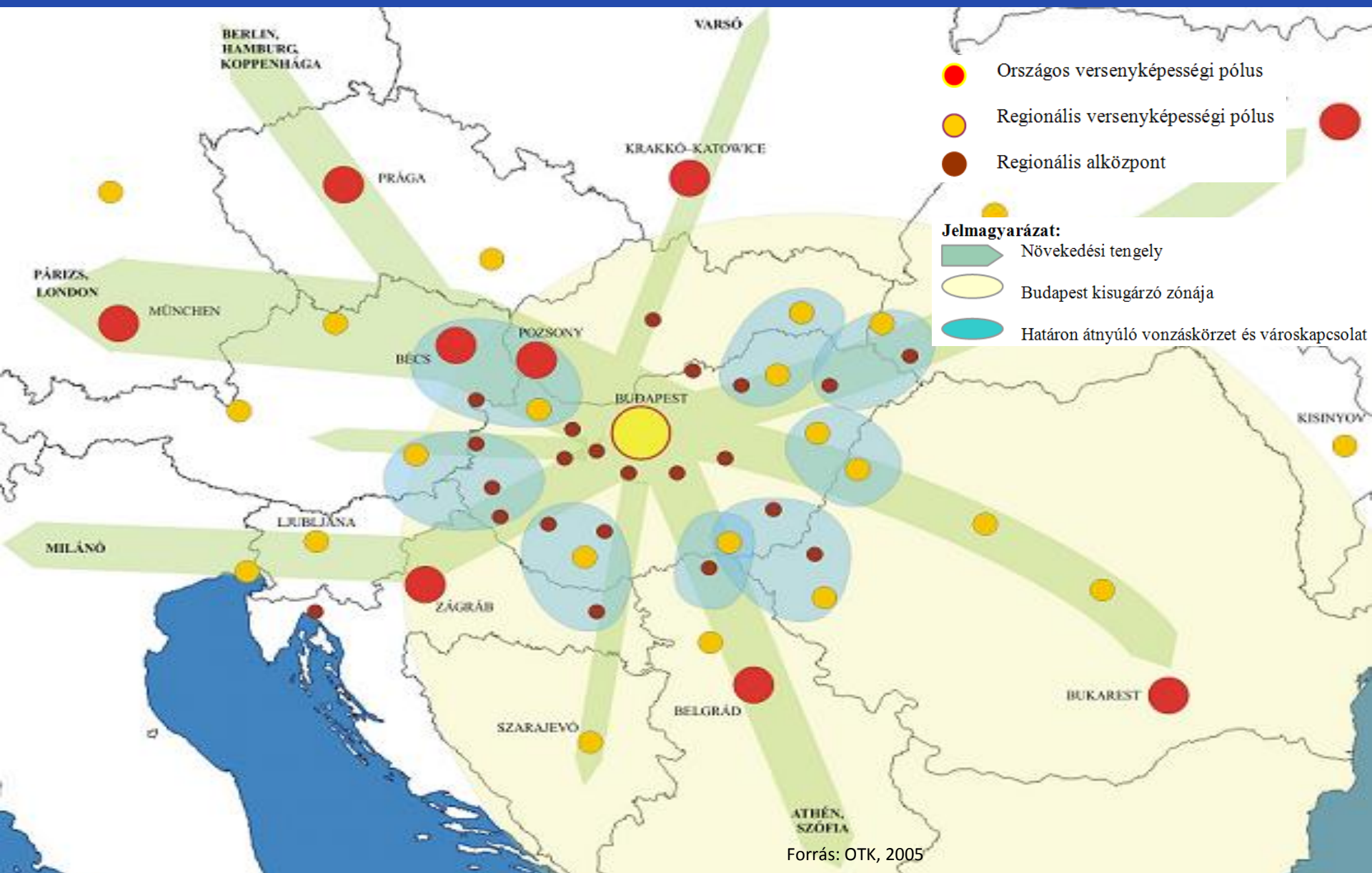
Fejlődési tengelyek KKE és Magyarország

Forrás: Szántó J. előadása Országos Urbanisztikai 01Konferencia, 2013. 23

Növekedési pólusok, 2005

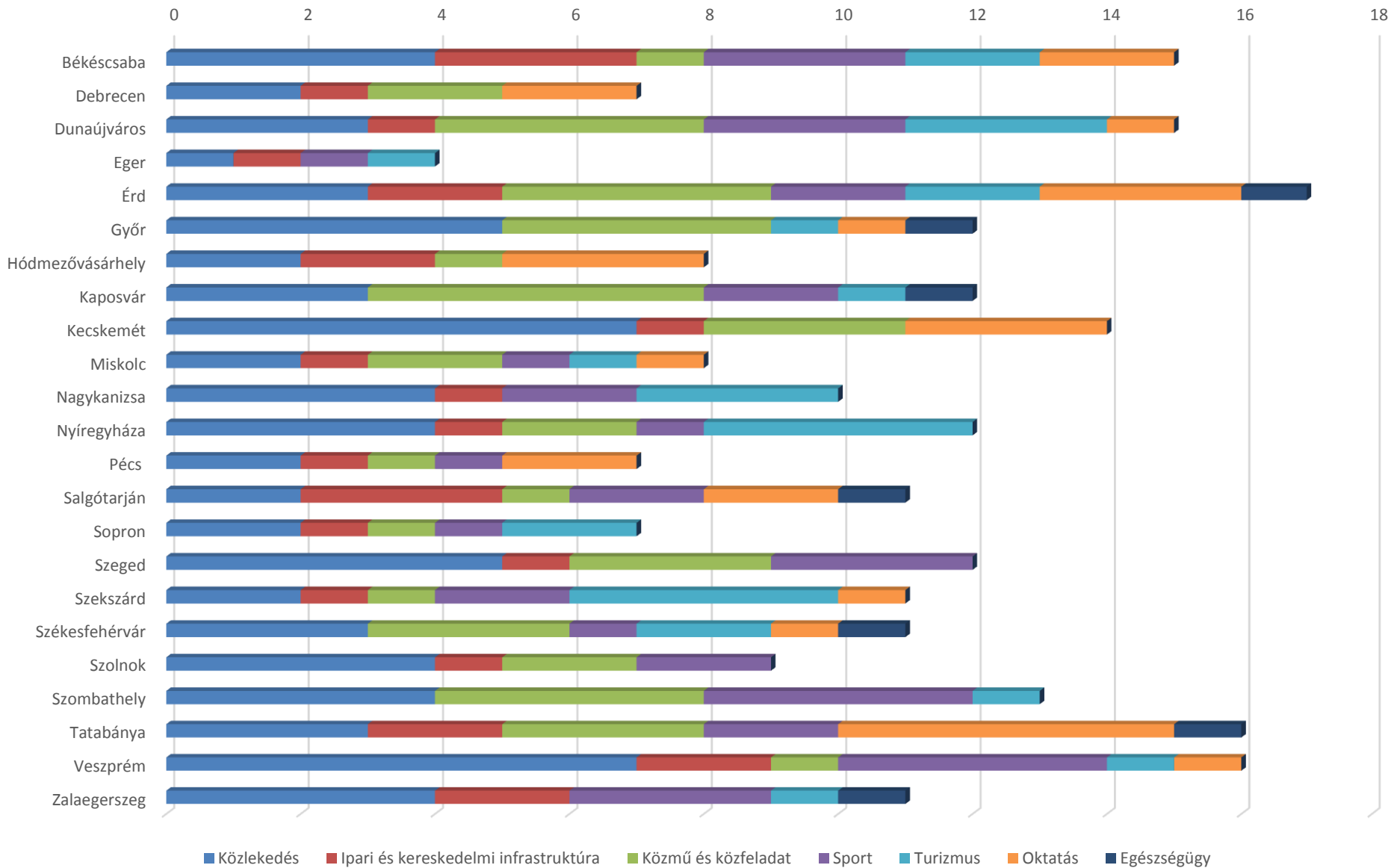
Forrás: OTK, 2005

Forrás: OTK, 2005

AZ MVP tervezett felhasználási irányai (2017-2020)

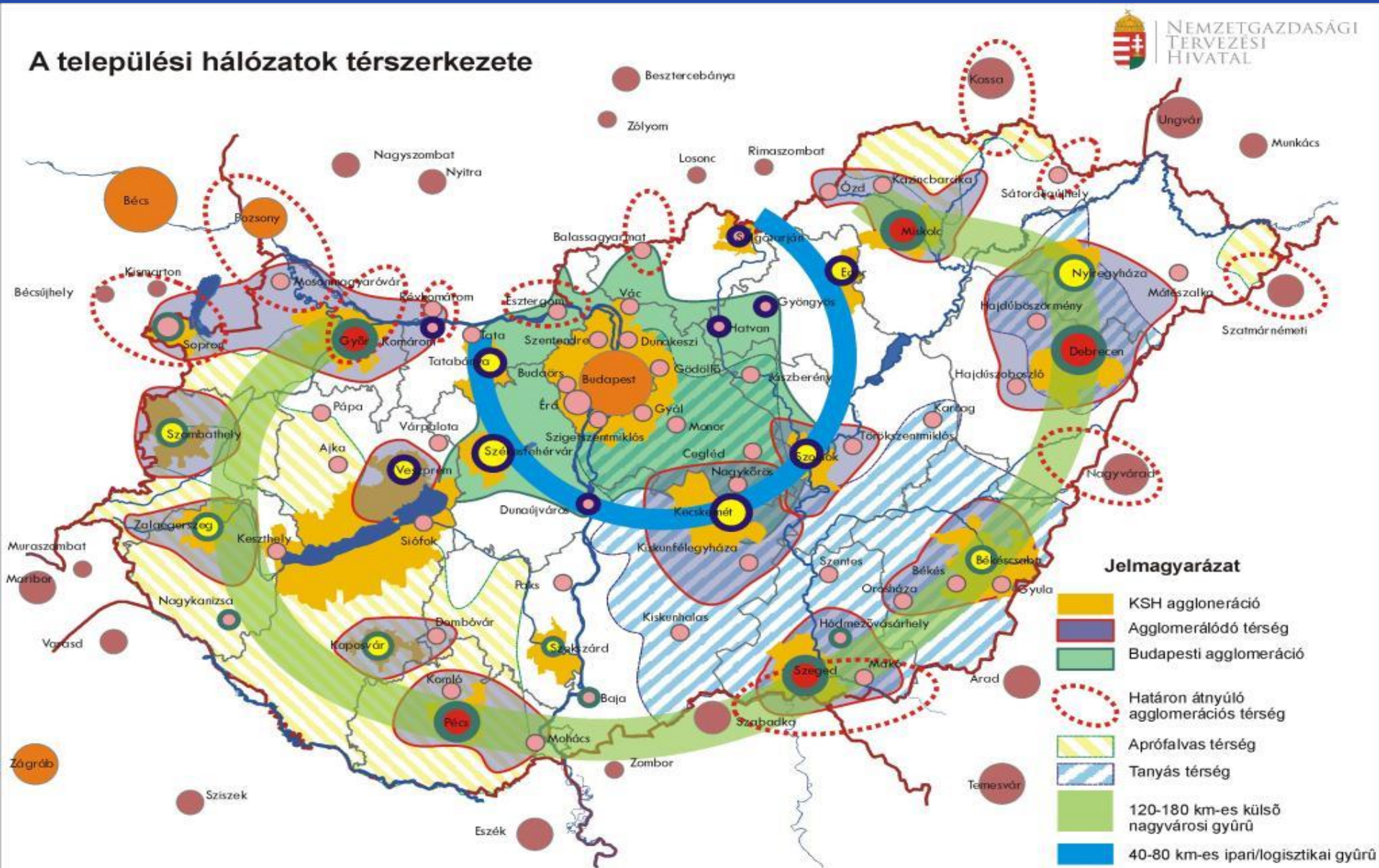
(Forrás: Gajzágó, 2018)

A településhálózat térszerkezete

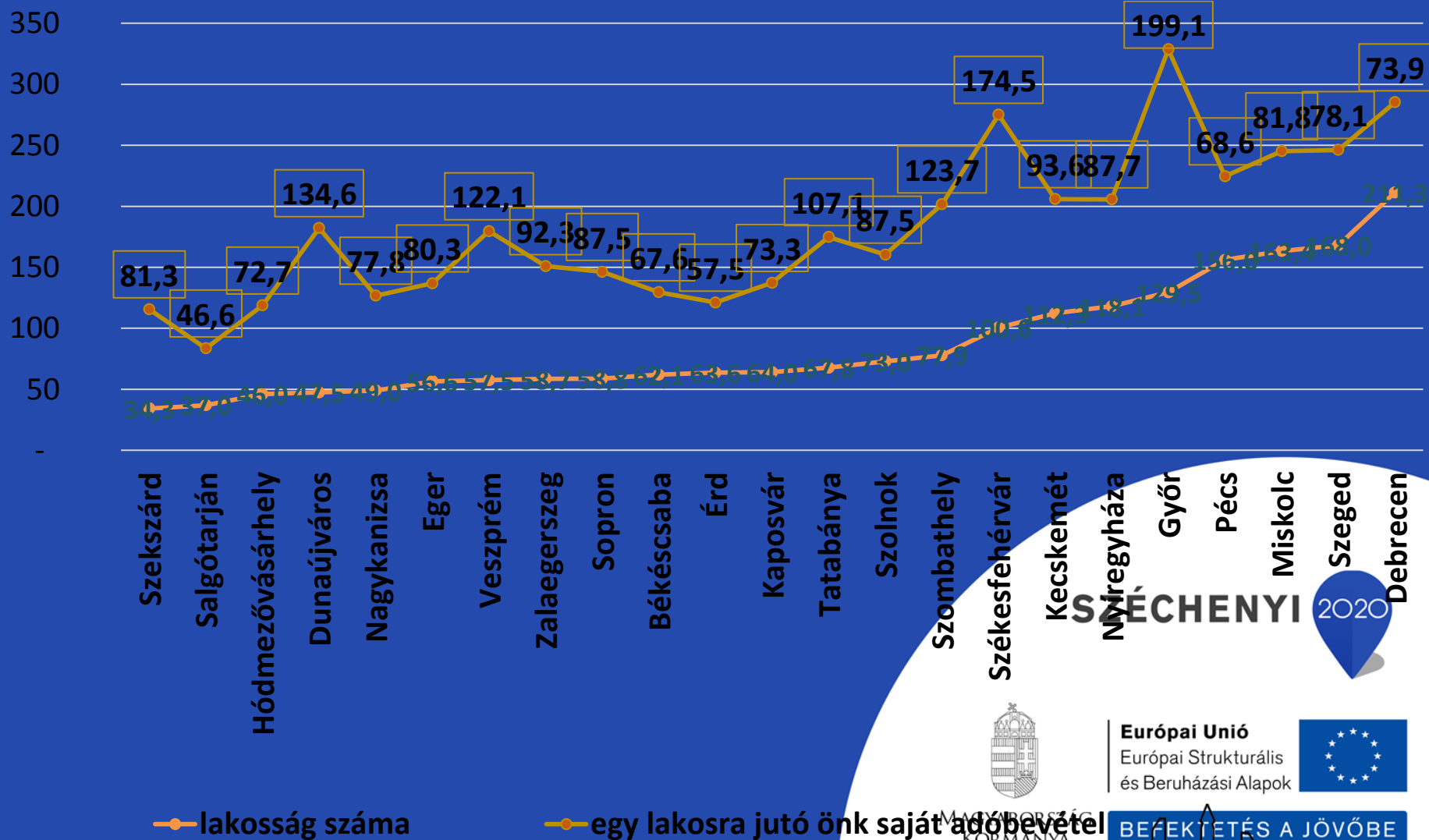
Forrás: OFTK, 2013.

A települési hálózatok térszerkezete

Megyei jogú városok lakosságának száma és az egy főre jutó önkormányzati adóbevételek összegei (2016)

Forrás: Szabó 2018

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

STÉCHENYI 2020

Fejlődési pálya	Város	Jellemzők	Kihívások
(Új) ipari bázison	Győr, Szvár, Kecskemét, Nyíregyháza	Nemzetközi nagyvállalat +KKV Komplex gazd. infrastuktúra Kiépülő (hiányos) K+F+I+T Centripetális hatás ++ - Centrifugális hatás + + -	Ágazati függés Növekvő bevándorlás Felhíguló társadalom Erősödő szuburb. zónák Új együttműködési terek Árnyékhatás (Bécs, Pozsony, Budapest)
Tradicionális funkciókon és tudásbázison	Debrecen, Szeged, Miskolc	Magas K+F+I+T bázis Nagyvállalat és/vagy KKV jelenlét Nagyterségi szerepek Kevésbé vonzó városi terek Centrifugális + - - Centripetális - + -	Tudásvesztés, kimerülő tartalékok Egyoldalú gazdasági szerkezet Nemzetközi, határontúli versenytársak Város fenntartás növekedő költségei
Útkereső (krízisek)	Pécs	Leépült és mozdulatlan gazdasági bázis Egyoldalú, kevésbé piacképes K+F+I+T Leépülő városi terek Centripetális hatás - - - Centrifugális hatás + - -	Hazai versenytársak aktivitása Átrendeződő társd. szerkezet Értékvesztés Növekvő városfenntartási terhek Örvény effektus

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE